

Återremissyrkande angående – Redovisning av uppdrag om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Ärendet återremitteras till miljö- och klimatanvänden som får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder arbeta fram stödindikatorer som direkt kan visa hur arbetet med att sänka energi- och effektförbrukningen fortgår. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för att följa upp, styra och påskynda genomförandet av åtgärder samt säkerställa att insatserna ger faktisk klimatnytta.

Yrkandet

För att Göteborgs Stad ska nå sina klimat- och energimål krävs en tydlig förståelse för hur energi används inom stadens olika verksamheter – både i termer av total förbrukning och när under dygnet belastningen på energisystemet är som störst. I dagsläget saknas sammanhållna indikatorer som visar dessa samband. Utan sådan kunskap är det svårt att bedöma var insatser ger störst effekt eller hur utvecklingen går över tid.

För att arbetet ska kunna styras mer träffsäkert och effektivt, behövs indikatorer som ger en tydlig bild av både energianvändning och effektbehov i stadens verksamheter. Idag saknas övergripande uppföljning för vissa delar av kommunens energiförbrukning, och det finns begränsad kunskap om när och var effekttoppar uppstår. Detta försvårar möjligheten att planera insatser som minskar belastningen på energisystemet och bidrar till stadens klimatmål.

Indikatorerna ska kunna användas som verktyg för att identifiera prioriterade åtgärder, följa upp resultat och säkerställa att insatserna ger faktisk klimatnytta. Det är inte enbart indikatorernas existens som är avgörande – det är den efterföljande analysen och de åtgärder som baseras på indikatorerna som skapar verkligt värde.

Återremissyrkande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2025-04-30

6, SLK-2025-00121

Återremissyrkande angående Redovisning av uppdrag om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Ärendet återremitteras till miljö- och klimatnämnden som får i uppdrag att arbeta fram förslag på stödindikatorer som direkt kan visa hur arbetet med att sänka energi- och effektförbrukningen fortgår.

Yrkandet

Syftet som beskrivs i ärendet och eftersträvas genom att lägga till kompletterande energi- och effektindikatorer är att sänka energiförbrukningen samt jämna ut effekttoppar och minska effektbehov. De i tjänsteutlåtandet föreslagna stödindikatorer kan ge indirekt information för detta syfte, men de visar inte direkt hur arbete med cirkulära principer som eliminering (Refuse), nytänkande (Rethink) och reduktion (Reduce) framskrider.

Som exempel, de föreslagna indikatorerna där förbrukning slås ut per besökare eller öppna timmar gör det svårare att se om arbetet och åtgärder lett till att energiförbrukning och klimatpåverkan minskat eller om det bara är en effekt av att ha lyckats attrahera fler besökare eller att ha haft fler öppna timmar.

Med indikatorer som mer direkt visar uppfyllande av det syfte som beskrivs ser vi att arbetet kan accelereras. Exempel på stödindikatorer som kan göra detta kan vara att följa faktisk minskning av energiförbrukning, byggd förmåga att lagra energi, byggd förmåga att lagra och flytta energiförbrukning för att minska effekttoppar, byggd förmåga till egen producerad energi, och liknande.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-08

Ärendenummer SLK-2025-00121

Handläggare

Sara Thunberg

Telefon: 031-368 00 98

E-post: sara.thunberg@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag den 7 september 2023 § 13 punkt 11 till miljö- och klimatnämnden att tillsammans med berörda nämnder inom ramen för arbetet med energiplanen och miljöledningssystemet inkludera uppföljning av energi- och effektförbrukning (el och fjärrvärme) för Göteborgs Stads olika verksamheter i syfte att successivt sänka förbrukningen, antecknas och förklaras fullgjort.

Beskrivning av ärendet och stadsledningskontorets bedömning

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 7 september 2023 § 13 punkt 11 fick miljö- och klimatnämnden i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder inom ramen för arbetet med energiplanen och miljöledningssystemet inkludera uppföljning av energi- och effektförbrukning (el och fjärrvärme) för Göteborgs Stads olika verksamheter i syfte att successivt sänka förbrukningen. Kommunfullmäktige beslutade om uppdraget i samband med en återredovisning av uppdrag relaterade till energiförsörjning då även andra nämnder och bolag fick ytterligare uppdrag.

Miljö- och klimatnämnden fattade beslut den 21 januari 2025 § 14 om att godkänna redovisningen av uppdraget. Nämnden har omhändertagit uppdraget genom att ta fram nya stödindikatorer till de energirelaterade målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Indikatorerna föreslås att användas som ett komplement till de befintliga indikatorerna för att följa upp Göteborgs Stads energirelaterade miljö- och klimatmål. Nämnden har tagit fram 8 nya stödindikatorer där 6 fokuserar på energiförbrukning och två på effekt.

Stadsledningskontoret bedömer att det är analysen, åtföljd av åtgärder, av respektive stödindikator som ger värde för att uppnå lägre energiförbrukning och minska stadens effektbehov. Efter genomförd uppföljning bör miljöförvaltningen tillsammans med berörda bolag och förvaltningar utvärdera om stödindikatorerna är ändamålsenliga för att uppnå syftet med uppdragets intention.

Stadsledningskontoret gör samma bedömning som nämnden och föreslår att kommunfullmäktiges uppdrag antecknas och förklaras fullgjort.

Bilaga

Miljö- och klimatnämndens handlingar 2025-01-21 § 14

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-12-06

Diarienummer 2024-25289

Handläggare

Harald Helander

Telefon: 031-368 38 27

E-post: harald.helander@miljo.goteborg.se

Återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till miljö- och klimatnämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter, stödindikatorer i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden antecknar informationen om nya stödindikatorer avseende energi- och effektbehov för uppföljning av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030.
2. Miljö- och klimatnämnden godkänner återrapporteringen av kommunfullmäktiges uppdrag den 7 september 2023 § 13 till nämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter
3. Miljö- och klimatnämnden skickar tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige som avrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag den 7 september 2023 § 13 till nämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter; och föreslår att uppdraget förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 innehåller tre mål och tolv delmål som följs upp vartannat år¹. I programmet ingår bland annat ett antal energiindikatorer som konkretiserar målen och delmålen. I nuläget saknas energiindikatorer för vissa delar av Göteborgs Stads verksamheter. Det saknas dessutom effektindikatorer som kan belysa effektbehovet och effektoppar. Att löpande följa energi- och effektförbrukning är en viktig förutsättning för att göra rätt åtgärder på både kort och lång sikt.

Miljö- och klimatnämnden fick i uppdrag av kommunfullmäktige² den 7 september 2023 att inkludera uppföljning av energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter i syfte att successivt sänka förbrukningen. Uppdraget har omhändertagits genom att nya stödindikatorer till de energirelaterade målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram har tagits fram.

¹ [Miljö- och klimatprogrammet - Miljö och klimat Göteborg 2030 - Göteborgs Stad](#)

² [Göteborgs Stad Kommunfullmäktige, protokoll](#) 2023-09-07 § 13

Miljöförvaltningen planerar att använda dessa nya stödindikatorer som ett komplement till de befintliga indikatorerna för att följa upp Göteborgs Stads energirelaterade miljö- och klimatmål.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget förväntas leda till ett bättre kunskapsläge om energi- och effektbehoven i staden på sikt, och till förbättrad styrning mot de energirelaterade målen i miljö- och klimatprogrammet. Detta bör kunna driva på för att införa energibesparande, och därmed kostnadsbesparande, åtgärder inom stadens verksamheter.

Förslaget förväntas endast kräva begränsade administrativa åtgärder av de berörda nämnderna och styrelserna, och därmed inte ta några större personella resurser i anspråk.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget syftar till att accelerera Göteborgs omställning till en ekologiskt hållbar stad genom att driva på för ytterligare åtgärder som kan bidra till att de energirelaterade målen i miljö- och klimatprogrammet nås. Se vidare beskrivning under rubrikerna Beskrivning av ärendet och Förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Ärendet

Miljö- och klimatnämnden fick i uppdrag av Kommunfullmäktige den 7 september 2023 att, tillsammans med berörda nämnder inom ramen för arbetet med energiplanen och miljöledningssystemet, inkludera uppföljning av energi- och effektförbrukning för Göteborg Stads olika verksamheter i syfte att successivt sänka förbrukningen. Uppdraget har omhändertagits genom att nya indikatorer till de energirelaterade målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram har tagits fram, enligt förslaget i miljö- och klimatnämndens verksamhetsplan 2024³.

Miljöförvaltningen föreslår att nya stödindikatorer kopplade till energi och effekt införs och följs upp inom ramen för arbetet med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030. Stödindikatorerna fokuserar på energi- och/eller effektbehov kopplat till elva styrelser och nämnder i Göteborgs Stad.

Beskrivning av ärendet

Inom miljö- och klimatprogrammet finns ett antal indikatorer som kvantifierar hur arbetet med att nå målen och delmålen går. Flera indikatorer har bestämda målvärden för år 2030. I uppföljningen av programmets mål används även så kallade stödindikatorer för att bedöma framdriften mot miljömålen. Stödindikatorerna saknar målvärden för 2030, och används främst som underlag till bedömningar och analyser.

Energianvändningen i Göteborg har minskat de senaste åren⁴, både per kvadratmeter i stadens egna bostäder och lokaler samt per capita. Det är dock oklart om energianvändningen har minskat under topplasttimmar⁵. Detta är viktigt att ha kunskap om, eftersom det finns ett behov av att minska effekttopparna. De behöver reduceras både av kostnadsskäl och eftersom en ökad elektrifiering och elproduktion i form av vind- och solkraft kommer leda till ett större effektbehov i framtiden⁶.

Inom programmet finns det i nuläget ett antal indikatorer för energianvändningen i Göteborgs Stads bostäder och lokaler. Det finns dock varken indikatorer eller stödindikatorer som mäter energianvändningen i andra verksamheter i staden. Därför är det svårt att, inom ramen för miljö- och klimatprogrammet, följa upp energianvändningen i andra verksamheter som har betydande energianvändning. Detta gäller exempelvis verksamheter som är kopplade till besöksnäring, vatten och avlopp, energi, eller hamnar.

Förvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen bedömer att åtta nya stödindikatorer, sex för energiförbrukning och två för effekt, ska användas för att följa upp de energirelaterade målen i miljö- och klimatprogrammet. Dessa kommer att komplettera de nuvarande indikatorerna för energianvändning i Göteborgs Stads bostäder och lokaler. Genom att löpande följa energi- och effektförbrukningen skapas förutsättningar för att kunna vidta besparingsåtgärder på både lång och kort sikt.

³ [Verksamhetsplan 2024](#) Punkt 3.3.6, s. 21–22

⁴ [Uppföljning av mål och delmål i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030](#) och [Göteborgs Stads energiplan 2022–2030](#)

⁵ [2.1.10_20230614.pdf](#) Tilläggsyrkande angående redovisning av uppdrag kopplade till energiförsörjningen

⁶ [Göteborgs Stads energiplan 2022–2030](#)

Följande elva nämnder och styrelser berörs av stödindikatorerna (se Tabell 1 för en översikt): Liseberg, Got Event, Idrotts och föreningsnämnden, Gryaab AB, Kretslopp och vattennämnden, Göteborg Energi AB, Stadsfastighetsnämnden, Förvaltnings AB Framtiden, Higab, Göteborgs Hamn AB och Göteborgs Stads Parkering AB. De berörda nämnderna och styrelserna bedöms ha stora energi- och effektbehov, som i nuläget inte fångas upp av miljö- och klimatprogrammets indikatorer. Att samla in denna data bedöms därför ha stor potential att förbättra kunskapsöversikten över energi- och effektbehovet i Göteborgs Stad. Miljöförvaltningen har varit i kontakt med tjänstepersoner på berörda förvaltningar och bolag under arbetet med att ta fram stödindikatorerna.

Stödindikatorerna för effekt mäter effekttopparna för fjärrvärme och/eller el för verksamheterna under året, när dessa inträffar. Det vill säga att de mäter den högsta dygnsmedeleffekten under året för fjärrvärme, respektive den timme på året då det högsta effekttuttaget sker för el. Detta går att utläsa genom verksamheternas fjärrvärme- och elabonnemang. Inom de besöksbaserade verksamheterna samt bostäder och lokaler är både fjärrvärme- och eleffekttoppar relevanta. För Göteborg Energi AB mäter stödindikatorn för fjärrvärmeeffekt den maximalt genererade effekten inom fjärrvärmenätet, medan stödindikatorn för eleffekt mäter den maximala effekten som krävs för att hålla fjärrvärmenätet i drift. För Gryaab AB och Kretslopp och vattennämnden mäter stödindikatorn eleffekttopparna från exempelvis pumpar som används inom verksamheterna. För Göteborgs Stads Parkering är eleffektbehovet särskilt intressant när antalet laddplatser ökar. Genom att samla in den här informationen ökar kunskapsöversikten över det totala effektbehovet och när effekttopparna sker, vilket ger en grund för att kunna prioritera och vidta åtgärder.

Stödindikatorerna för energi har normaliserats med avseende på de respektive förvaltningarna och bolagens verksamheter. På det sättet är de väl lämpade att fånga energieffektiviseringar utan att påverkas av att verksamheterna exempelvis växer och därigenom använder mer energi. Till exempel är de besöksbaserade verksamheternas energibehov normaliserade per öppetimme eller besökare. Inom energi, vatten och avlopp är stödindikatorerna normaliserade efter den mängd vatten som hanteras inom verksamheternas grunduppdrag, alternativt antalet anslutningar. För Göteborgs Hamn är det svårt att normalisera energianvändandet efter verksamheterna eftersom dessa skiljer sig åt, exempelvis genom olika typer av gods- och passagerartransporter. Men det är ändå värdefullt att ha en översikt av det totala energibehovet eftersom hamnen har ett betydande energibehov och pågående elektrifieringsplaner.

Miljöförvaltningen bedömer att indikatorerna bör implementeras som stödindikatorer i programmet, vilket innebär att de används för att bedöma hur arbetet med de relaterade delmålen går. I nuläget anges inte något målvärde för 2030. Det skulle behövas ytterligare utredningsarbete för att bedöma om det är meningsfullt att ha målvärden för alla föreslagna stödindikatorer. I revideringen av miljö- och klimatprogrammet, som ska ske under 2025, kommer förvaltningen se över huruvida stödindikatorerna bör implementeras som indikatorer med specifika målvärden⁷.

⁷ [Tjänsteutlåtande - utvärdering av miljö- och klimatprogrammet inför revidering](#)

Tabell 1 Nämnder och styrelser som berörs av stödindikatorerna, samt förslag på utformning av stödindikatorer

Nämnd eller styrelse	Stödindikatorer, effekt	Stödindikatorer, energi
Liseberg	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	kWh (per besökare eller öppna timmar)
Got Event	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	kWh (per besökare eller öppna timmar)
Idrotts och föreningsförvaltningen	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	kWh (per besökare eller öppna timmar)
Gryaab AB	kW (effekttopp, el)	kWh (per m ³ hanterat vatten inom Gryaabs reningsverk)
Kretslopp och vattennämnden	kW (effekttopp, el)	kWh (per m ³ pumpat vatten eller antalet anslutningar)
Göteborgs Energi AB	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	kWh (per m ³ inom fjärrvärmenätet)
Stadsfastighetsnämnden	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	Täcks av existerande indikatorer
Förvaltnings AB Framtiden	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	Täcks av existerande indikatorer
Higab	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	Täcks av existerande indikatorer
Göteborgs Hamn AB	kW (effekttopp, el och fjärrvärme)	kWh (totala energibehovet)
Göteborgs Stads Parkering AB	kW (effekttopp, el)	kWh (elbehovet från laddplatser)

Maria Jacobsson

Marcus Jahnke

Direktör

Avdelningschef

§ 14 Dnr MKN-2024-25289

Återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till miljö- och klimatnämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter, stödindikatorer i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden antecknar mottagandet av informationen om nya stödindikatorer avseende energi- och effektbehov för uppföljning av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030.
2. Miljö- och klimatnämnden godkänner återrapporteringen av kommunfullmäktiges uppdrag den 7 september 2023 § 13 till nämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter.
3. Miljö- och klimatnämnden skickar tjänsteutlåtandet till kommunfullmäktige som avrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag den 7 september 2023 § 13 till nämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter; och föreslår att uppdraget förklaras fullgjort.

Tidigare behandling

Miljö- och klimatnämnden beslutade den 17 december 2024 § 218 att bordlägga ärendet till sammanträdet den 21 januari 2025.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2024-12-06

Yrkande från D, M, L och KD daterat 2024-12-16

Yrkanden

Klara Holmin (MP) yrkar avslag på yrkandet från D, M, L och KD.

Klara Holmin (MP) med instämmande av C yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Tony Liljendahl (SD) med instämmande av D yrkar bifall till yrkandet från D, M, L och KD.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall till miljöförvaltningens förslag mot bifall till yrkandet från D, M, L och KD och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-01-21

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd omröstningsordning är: ”Ja” för bifall till miljöförvaltningens förslag, ”Nej” för bifall till yrkandet från D, M, L och KD.

Följande röstar ja (6): Hanan Baalbaki (S), Gunvor Bergkvist (V), Conny Källström (S), Grith Fjeldmose (V), Maria Granath (C) och Klara Holmin (MP).

Följande röstar nej (5): Sarah Ullmark (M), Andreas Nilsson (M), Tomas Holst (D), Tony Liljendahl (SD) och Jonathan Ahlström (L).

Miljö- och klimatnämnden beslutar med 6 röster mot 5 att bifalla miljöförvaltningens förslag.

Protokollsanteckningar

Ledamöterna från MP, S och V antecknar bifogat yttrande till protokollet.

Ledamöterna från D, M, L och KD antecknar följande till protokollet:

DMLKd vill att arbetet för att säkerställa tekniska förändringar som förbättrar energi- och effektutmaningar för staden sker snabbare. Vi vill se uppföljning som direkt visar att verksamheterna sparar, lagrar och flyttar energi samt sänker och flyttar effektbehov, inte endast stödindikatorer som bäddar in resultaten och kräver tolkning. När vi yrkar om högre ambitioner kopplat till omställning och SVMpC nöjer sig med mer av nuvarande, gör det att omställningen går långsammare.

Handlingar skickas till

Kommunfullmäktige

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2025-01-21

Dag för justering

2025-01-24

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Klara Holmin (MP)

Justerande

Tomas Holst (D)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2025-01-24.

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna

2024-12-16

20, Dnr MKN-2024-25289

Yrkande - Återrapportering om uppföljning energi- och effektförbrukning

Förslag till beslut

- Återremittera ärendet och låt förvaltningen arbeta fram förslag på stödindikatorer som direkt kan visa hur arbetet med att sänka energi- och effektförbrukningen fortgår

Yrkande

Syftet som beskrivs i ärendet och eftersträvas med att lägga till kompletterande energi- och effektindikatorer är att sänka energiförbrukningen samt jämna ut effektoppar och minska effektbehov.

Nuvarande föreslagna stödindikatorer ser vi kan ge indirekt information för detta syfte, men de visar inte direkt hur arbete med cirkulära principer som eliminering (Refuse), nytänkande (Rethink) och reduktion (Reduce) framskrider. Som exempel ser vi att en indikator där förbrukning slås samman med antal besökare eller öppna timmar gör det svårare att se om arbete med att minska klimatpåverkan och energiförbrukning gjorts eller om man istället lyckats få fler besökare.

Med indikatorer som mer direkt visar uppfyllande av det syfte som beskrivs ser vi att arbetet kan accelereras. Exempel på stödindikatorer som kan göra detta kan vara att följa faktisk minskning av energiförbrukning, byggd förmåga att lagra energi, byggd förmåga att lagra och flytta energiförbrukning för att minska effektoppar, byggd förmåga till egen producerad energi, och liknande.

Yttrande

MP, S, V

2025-01-17

ärende 14

Yttrande angående – Återrapportering av kommunfullmäktiges uppdrag till miljö- och klimatnämnden om att följa upp energi- och effektförbrukning för Göteborgs Stads olika verksamheter, stödindikatorer i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030

De nya stödindikatorerna för energi är utformade på ett liknande sätt som de existerande indikatorerna för energianvändning i bostäder och lokaler i form av energianvändning anpassat per verksamhet, exempelvis energi per m². Det är lämpligt att ha relativa värden på det föreslagna sättet eftersom stödindikatorerna annars hade påverkats mycket av att exempelvis verksamheten växer.

Den totala energianvändningen ingår i underlaget för stödindikatorerna, precis som den totala energin för bostäder och lokaler också gör i de existerande indikatorerna. Även dessa siffror bör på lämpligt vis tillgängliggöras i samband med uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet, eller på annat vis. En ökad transparens och enkel tillgång till statistik förenklar för politisk styrning, men också för allmänhetens möjlighet till ansvarsutkrävning.

Det är viktigt att poängtera att det alltid krävs ytterligare analyser för att tolka indikatorvärdena, och att indikatorutfallen inte är det enda som ligger till grund för bedömningen av målen. De cirkulära principer som nämns i det föreslagna återremissyrkandet är och bör fortsatt vara en del av analysen kring måluppfyllelsen.